

Anatolij Dubov (1945 – 2024)

Mély sajnálattal szeretném tudatni, hogy Dr. Anatolij Dubov 2024. január 26-án, 79 éves korában kórházban elhunyt.

1972-ben a Moszkvai Energetikai Intézetben szerzett hőerőgépész mérnöki diplomát. 2003 februárjában Anatolij Dubov sikeresen megvédte doktori disszertációját „Berendezések és szerkezetek élettartamának előrejelzése a fémek mágneses memóriájával” (MMM) témában.

Szakmai pályafutásának nagy részét a veszélyes ipari berendezések biztonságának növelésére, illetve e veszélyforrások felderítésére fordította.

Dr. Anatolij Dubov a roncsolásmentes vizsgálatok alapvetően új technológiájának – a fémek mágneses memória technikának – szerzője volt. Jelenleg Oroszországon kívül a világ 46 országában vezették be az MMM technikát és ehhez a megfelelő ellenőrző berendezéseket. Itt természetesen nincs szó a „fémek memóriájáról”, hanem azért választotta ezt az elnevezést, hogy élesen meg lehessen különböztetni a mágnesezhető poros eljárástól, ahol külső mágneses teret használunk a fémes szerkezetek anyagfolytonossági hiányának kimutatására, amíg itt a fémes berendezések külső erőhatásra létrejövő saját mágneses tér torzulását vizsgáljuk.

Dr. Dubov 7 könyv¹ és 385 cikk szerzője volt, amelyek tudományos és műszaki folyóiratokban jelentek meg Oroszországban, Kínában, az Egyesült Államokban, Nagy-Britanniában, Lengyelországban és más országokban.

Legjelentősebb alkotása a Physical bases of The Metal Magnetic Memory Method könyv 2004-ben jelent meg, több kiadást ért meg, angolul és oroszul elérhető. A 2013-ban kiadott Physical Theory of the „Strain-Failure” Process komoly nagyléptékű alkotás, mely ennek a területnek átfogó elemzését adja.

Anatolij Dubov 32 évig volt az Energodiagnostika Co. Ltd. vezérigazgatója. 50 éves tapasztalattal rendelkezett erőművi, olaj- és gázipari vállalatok vizsgálatában.

Saját erőből építette fel anyagvizsgáló cégét, amely az MMM módszeren alapulva mutatta ki a berendezések veszélyes pontjait. A világ legkülönbözőbb helyeiről kapott megrendeléseket. Soha nem szorította háttérbe a tudományos kutatási területet, mindig az ipari problémák kezelésének elméleti és gyakorlati megoldását kereste.

Létrehozott egy igen korszerű független oktató bázist, mely jelenleg is kiemelkedő helyszíne az MMM és egyéb roncsolásmentes eljárások oktatásának. Évente több száz hallgató fordul meg itt a világ legkülönbözőbb pontjairól.

A vizsgálóberendezéseinek gyártására egy másik vállalatot alapított, mely napi kapcsolatban áll a helyszíni vizsgálatokat végző szakemberekkel, így ez a visszacsatolás a műszergyártás folyamatos fejlesztését tette lehetővé

Elnöke volt az Orosz Hegesztési Társaság, Hegesztés Minőség Ellenőrző Bizottságának és az Orosz Föderáció Szövetségi Műszaki Szabályozási és Metrológiai Ügynöksége Műszaki Bizottsága „Stress-Strain State and Lifetime Control” Koordinációs Tanácsának.

Dr. Dubov kilenc nemzetközi ISO és orosz GOSZT szabvány kidolgozásában vett részt. Szabadalmi oltalma volt Németországban, az Orosz Föderációban és Lengyelországban a fémek mágneses memória technika elméletére és ennek gyakorlati alkalmazására szolgáló műszerekre vonatkozóan.

1994 óta Dr. Dubov részt vett a Nemzetközi Hegesztési Intézet tevékenységében, amikor kezdetben csatlakozott a XI. „Nyomástartó berendezések, kazánok és csővezetékek”, majd később az V. „Roncsolásmentes vizsgálatok és Hegesztett Termékek Minőségbiztosítása” bizottságokhoz.

2019-es MMM konferencia

¹ Az egyik legújabb könyvének ismertetője (Metall Magnetic Memory Method. Purpose and practical capability. Moszkva. 2022.) az Anyagvizsgálók Lapjának 2022/II. számában jelent meg (70-71. old)

Dr. Dubov több mint tíz szakmai cikke jelent meg az igen neves *Welding in the World* folyóiratban. Tevékenységének fő területei az MMM technika fejlesztése és nemzetközi szabványosítása voltak.

Magyarországhoz sok szállal kötődött. Én 2006-ban egy IIV konferencián ismerkedtem meg vele, mely során rögtön megfogott a közvetlensége és a műszaki problémák gyors felfogása és megoldásuk egyedisége. Állandóan új kérdésekkel foglalkozott, mindig azt mondogatta, hogy mennyi megoldatlan feladata van még hátra, mely területeken kellene még új nemzetközi szabványt alkotni.

A TÜV Rheinland InterCert vállalattal kötött szerződése keretében Budapesten 2010-ben az MMM első validálási eljárását rendelte meg a TÜV szervezettől, mely hasznos kapcsolat az utolsó évekig megmaradt.

A 2010-es évektől kezdve szorosan együttműködött a Trans Lex Work hazai céggel is, amely később a Nemzeti Akkreditációs Hivatalon keresztül akkreditáltatta laboratóriumát az MMM eljárás hazai végzésére. Több alkalommal részt vett és előadást tartott a komoly létszámú TÜV Rheinland InterCert éves balatoni szakmai napjain.

Ő és munkatársai felszólaltak Budapesten a közép-kelet-európai első MMM konferencián 2014 májusában, valamint I. és II. International Conference "Diagnostics of structures and components using the metal magnetic memory method" szintén budapesti rendezvényein, 2016-ban és 2018-ban, amelyeket az European Federation for Non-Destructive Testing keretében szervezte meg a Magyar Roncsolásmentes Vizsgálati Szövetség.

Számos magyar anyagvizsgáló szerzte meg az MMM egyes és kettes fokozatát az Energodiagnostika tanfolyamain, Moszkvában, illetve kihelyezett tanfolyamokon Varsóban és Prágában, használva az ő jegyzeteit és könyveit.

A közel húsz éves kapcsolatunkban büszke vagyok rá, hogy barátomnak tekinthettem. Munkatársai elmondása szerint az élete utolsó napjáig aktívan dolgozott, vezette cégeit.

Emléke továbbra is motiváljon és inspiráljon bennünket, hogy tovább fejlesszük az ipari biztonságot szolgáló ötleteit és találmányait.

Kedves Anatolij, nyugodj békében!

Dr. Ladányi Péter

2022

2023

2024